

Latvijas biznesa gada pārskats 2023

Firmas.lv **LETA**
nacionālā informācijas aģentūra

**TELEKOMUNIKĀCIJAS
UN SAKARI**

Telekomunikācijas un sakari

• Fiksētie un mobilie sakari, kabeļoperatori, interneta pakalpojumi • Sakaru līdzekļi un to projektēšana

+/- Panākumi un neveiksmes

Atgūts ieturētais finansējums

VAS "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs" (LVRTC), kas īsteno platjoslas optiskā tīkla izbūves projektu Latvijas reģionos, saņēmis nepilnus astoņus miljonus eiro no kopumā desmit miljonu eiro ieturētā Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējuma. Paredzēts, ka LVRTC tuvākajā laikā pilnībā atgūs kopš 2019. gada ieturēto projekta finansējuma daļu.

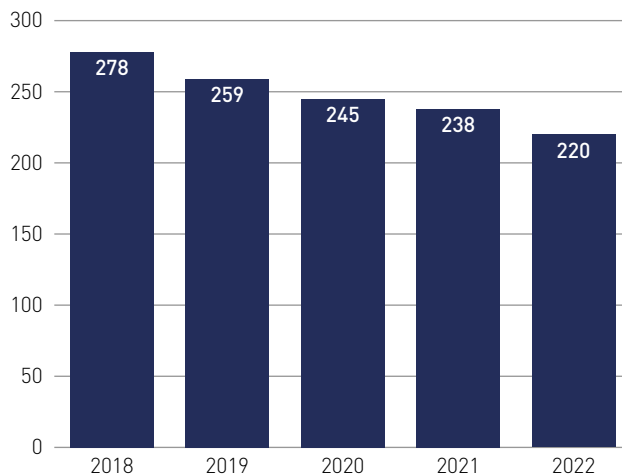
Sūdzības par sakaru pakalpojumiem

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija 2022. gadā par elektronisko sakaru pakalpojumiem saņēma 34 galatīkotāju sūdzības. Galvenokārt sūdzības un jautājumi bija par rēķiniem, pakalpojumu kvalitāti un līgumiem.

Visvairāk sūdzību iesniegtas un jautājumu saņemti par "Bite Latvija", "Tele2" un "Tet" sniegtajiem pakalpojumiem, mazāk par "Latvijas Mobilais Telefons" un "Baltcom". Atsevišķas sūdzības saņemtas arī par citu operatoru sniegtajiem pakalpojumiem.

Tendence

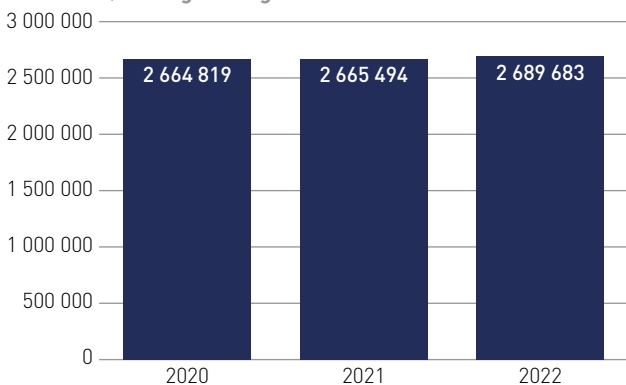
Elektronisko sakaru komersantu skaits

Dati: Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija

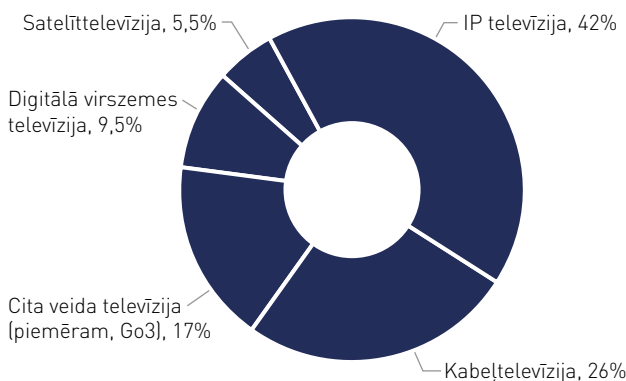
Nozares fakti

Kopējais interneta pieslēgumu (aktīvās SIM kartes) skaits gada beigās

Dati: Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija

Televīzijas pakalpojuma tehnoloģijas pieslēgumu skaits 2022. gada beigās

Dati: Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija

Izaicinājumi un atbalsts

Vai telekomunikāciju nozarē gaidāma krīze?

Mobilo sakaru operatori pauž, ka, neatceļot Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (SPRK) frekvenču izsoļu noteikumus un to rezultātus, telekomunikāciju tirgū gaidāma krīze, kas būtiski ierobežos konkurenci, atstājot negatīvu ietekmi uz Latvijas tehnoloģisko izaugsmi.

"Bite Latvija" iesniedza sūdzību SPRK ar lūgumu atcelt 5G frekvenču izsoļu noteikumus un to rezultātus. Noteikumi paredz, ja uzņēmuma vai tam piederošu uzņēmumu rīcībā jau ir frekvences konkrētajā diapazonā vismaz 100 MHz apmērā, uzņēmums izsolē piedalīties nedrīkst.

5G tehnoloģijas konkurētspējīga ieviešana Latvijā nav iespējama bez ierobežotas 3,6 GHz joslas pieejamības, jo tā ir svarīga, lai palielinātu mobilo tīklu kapacitāti. Turklāt 5G tīklam nozīmīgāko frekvenču skaits ir ierobežots, un neviena no citām 5G tehnoloģijas ieviešanai paredzētajām frekvenču joslām nevar aizvietot 3,6 GHz frekvenču joslu.

Līdz 2023. gada beigām izbūvēs 2050 km optiskā tīkla

Latvijas lauku teritorijās par 49,734 miljoniem eiro līdz 2023. gada beigām plānots izbūvēt 2050 kilometru optiskā tīkla, vairāk nekā 250 pieslēguma punktu operatoriem, kā arī pieslēgumus 17 izglītības iestādēm.

Platjoslas optiskais tīkls projekta ietvaros tiek būvēts vietās, kur zemā iedzīvotāju blīvuma dēļ elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēji nevarētu izbūvēt infrastruktūru, jo šāda izbūve būtu finansiāli nerentabla.

Sakaru infrastruktūra ir tikpat nozīmīga kā ceļu vai medicīnas iestāžu pieejamība ikvienam neatkarīgi no dzīves vietas. Stiprinot sakaru infrastruktūru, Latvija veido priekšnosacījumus visu tautsaimniecības jomu digitālās transformācijas tempu kāpināšanai. Sagaidāms, ka arī turpmāk palielināsies pieprasījums pēc jaudīgiem interneta pakalpojumiem visā Latvijas teritorijā.

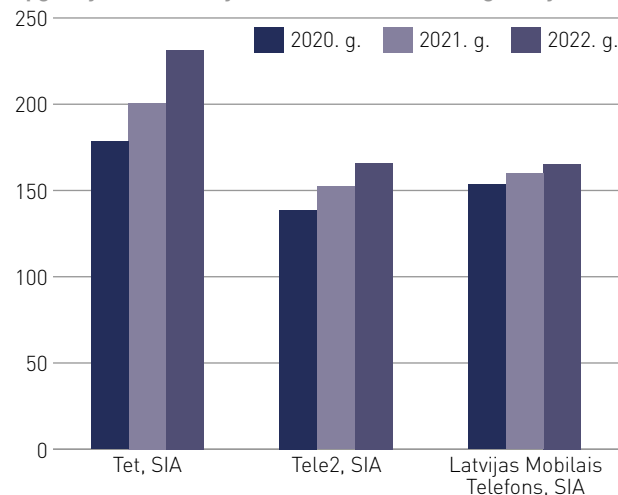
Rādītāju dinamika

Uzņēmumi, kuru apgrozījums ir virs 145 000 EUR

	2020	2021	2022
Apkopoto uzņēmumu skaits	203	201	207
Darbinieku skaits, tūkst.	7	7	8
Peļņa, milj. EUR	144	164	158
Rentabilitāte	12%	13%	11%
Apgrozījums, milj. EUR	1182	1287	1491
Apgrozījuma izmaiņas, %	-5%	9%	16%

Apgrozījums industrijas līderiem

Apgrozījums industrijas līderiem 2020.–2022. g. (milj. EUR)

Avots: Firmas.lv

Virsnovazes skaitļos

	Uzņēmumu skaits			Apgrozījums, peļņa EUR						Darbinieki, skaits kopā	Nodokļi (VID dati)	
	Kopā	Pieaudzis apgrozījums	Jauni atlasē	Neto apgrozījums, tūkst.	22/21	21/20	20/19	Peļņa, tūkst.	Rentabilitāte		Kopā, tūkst.	VSAOI uz darbinieku, tūkst. EUR
Telekomunikācijas un sakari	207	71%	18%	1 490 915	16%	8%	-6%	158 489	11%	7509	213 900	7,52
Fiksētie un mobilie sakari, kabeļoperatori, interneta pakalpojumi	151	68%	11%	1 187 797	17%	8%	-9%	148 325	12%	6269	182 488	7,89
Sakaru līdzekļi un to projektēšana	56	77%	36%	303 118	12%	8%	4%	10 164	3%	1240	31 412	5,64

TOP 10

N. p. k.	Nosaukums	Darbības joma	2022. g. neto apgrozījums, tūkst. EUR	Apgrozījuma izmaiņas, pret 2021. g., %	Rentabilitāte, %	Darbinieku skaits
1	Tet, SIA	Telekomunikācijas	231 436	15%	10 ■	1241
2	Tele2, SIA	Telekomunikācijas	165 803	9%	20 ■	318
3	Latvijas Mobilais Telefons, SIA	Telekomunikācijas	165 368	3%	17 ■	695
4	BITE Latvija, SIA	Telekomunikācijas	149 824	11%	15 ■	845
5	LMT Retail & Logistics, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	121 142	7%	5 ■	359
6	Citrus Solutions, SIA	Telekomunikācijas	57 923	98%	14 ■	333
7	BRILLIANT TELECOM, SIA	Telekomunikācijas	45 313	3 286%	0 ■	1
8	Vestas Latvia, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	42 181		0 ■	1
9	Lexico Telecom LTD, SIA	Telekomunikācijas	35 624	10%	3 ■	5
10	SNG group, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu vairumtirdzniecība	32 847	2%	0 ■	5

Avots: Firmas.lv, licencēti UR dati

Vai jūs esat atrodams?

Kāda informācija ir redzama
par jūsu uzņēmumu?

Pārbaudiet to bez maksas!

Ar SyncMe uzņēmuma
profilu pārvaldīšana ir ērta
un vienkārša! Ietaupiet savu
laiku un parūpējieties, lai
lietotājs jūs atrod tieši tur,
kur meklē – pārvaldiet visu
uzņēmuma informāciju
internetā vienuviet!

syncme.lv

Asociācijas viedoklis

Pieaug bažas par negodīgiem publiskajiem iepirkumiem

Latvijas Telekomunikāciju asociācijas valdes loceklis
Dmitrijs Nikitins

Asociācijā pieaug bažas par negodīgiem, konkurenci ierobežojošiem telekomunikāciju pakalpojumu publiskajiem iepirkumiem, kas ir par labu vienam tirgus spēlētājam.

Pozitīvi, ka mobilo operatoru cīņa par iepirkumu nolikumu pamatotību ir piesaistījusi arī iepirkumu uzraudzības biroja uzmanību, aicinot iesaistītās puses uz dialogu par normatīvā regulējuma pilnveidošanu un kritiskāk vērtēt ierosinājumus, tomēr redzams, ka ir nepieciešams birojam izrādīt iniciatīvu situācijas iespējamo risinājumu meklēšanā, lai veicinātu konkurenci.

Šīs problemātikas risināšanā iesaistīsies arī Latvijas Telekomunikāciju asociācija, jo primāri iepirkumu būtība ir veicināt konkurenci, iepirkuma veicējam saņemot piemērotāko pakalpojumu par ekonomiski izdevīgāku cenu. Mūsu plānos ir atbalstīt nozari un veicināt caurspīdīgu un konkurētspējīgu publisko iepirkumu praksi.

Runājot par citiem nozares attīstību bremzējošiem faktoriem, jāmin valodu celiņa jautājums – grozījumi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā, kas paredz, ka, izplatot TV programmas, kas nav ES vai EEZ valodās, programma jānodrošina ar valodas celiņu valsts valodā. Lai gan nozare pilnībā izprot centienus sargāt Latvijas informatīvo telpu, cēlām trauksmi par dažādiem riskiem, tostarp auditorijas pāriešanu pirātiskā satura vidē. Šobrīd operatori skaidri redz, ka tūkstošiem klientu atteikušies no TV pakalpojumiem, liekot secināt, ka klienti, visticamāk, pārgājuši nelegālajā tirgū, ko piegādā nelegālie Krievijas pakalpojumu sniedzēji. Tādējādi, izslēdzot iespēju patērēt saturu krievu valodā, atsevišķas sabiedrības grupas sāk patērēt propagandas piesātinātu saturu.

Vēl viens būtisks satraukums ir par elektronisko sakaru nozares konkurences apdraudējumu Rīgā. Joprojām neatrisināts ir palicis jautājums par to, kāda ir likumīgi ierīkoti elektronisko sakaru gaisvadu nākotne. Bez šaubām, nelikumīgo un bezīpašnieka vadu demontāža ir būtisks solis Rīgas jumtu sakārtošanā, tas ir jādara. Bet arī šajā jautājumā nozares uzņēmumi ceļ trauksmi, norādot, ka pašreizējā regulējuma dēļ likumīgi ierīkoti tīklu nedrīkst uzturēt un veikt tam tehnisko apkopi. Kā vienīgā alternatīva operatoriem tiek piedāvāta tīkla pārceļšana pazemes kanalizācijās, kas lielākoties pieder vienam operatoram, tādā operatoriem nākas izvietot sakaru tīklus tieša konkurenta infrastruktūrā.

Asociācijas viedoklis

Būtiski pieaug interneta ātrums

Latvijas Interneta asociācijas valdes priekšsēdētājs
Andis Āriņš

Pašreiz būtiski pieaug interneta ātrums. Tāpat arī 5G tehnoloģija ir izvērtusies un tā pārklājuma teritorija paplašinās.

Ja vēl nesen interneta ātruma izdzīvošanas minimums iedzīvotājiem Latvijā bija 30 megabiti sekundē, tad šobrīd ir jau pie 100 megabitiem sekundē. Savukārt nākamajos periodos Eiropa skatās jau uz 300 megabitiem sekundē ar iespēju augt arī līdz gigabitiem.

Savukārt Latvijā reģistrēto interneta pakalpojumu sniedzēju skaits ir robežās no 150 līdz 200. Gadiem ejot, novērota tendence, ka lielākie operatori pārpērk mazākos un notiek tīklu konsolidācija, kas, no vienas puses, ir labi, jo konkurence ir visai spraiga, un ir pieejama lētāka pakalpojumu cena. Pašreiz, arī salīdzinot ar pārējām Eiropas valstīm, Latvijai ir viena no zemākajām cenām par interneta kvalitāti un interneta ātrumu, kas tiek piedāvāts.

Tomēr vienlaikus līdz ar tīklu konsolidāciju pakalpojumu piedāvājums ir mazāk elastīgs lietotājiem – izvēles paketes ir limitētas. Tāpat arī piedāvājums ir ierobežots gadījumos, kad interneta lietotājs dzīvo privātmāju ciematā, privātmājā vai senāk celtā daudzdzīvokļu mājā, kur vēsturiski nav bijis optiskais pieslēgums un arī tuvākajos gados varētu netikt ieviests, ja jau līdz šim nav rasta iespēja un finansējums. Pašreiz var cerēt uz Eiropas atbalsta programmām šādās vietās, lai ieviestu optisko tīklu.

Tāpat, runājot par nozares tendencēm, arvien biežāk novērojams, ka uzņēmumi mazo un vidējo uzņēmumu sektorā retāk algo IT administratoru kā štata darbinieku, bet biežāk izvēlas šo speciālistu algot kā ārpakalpojumu, no specializētiem uzņēmumiem.

Vienlaikus nozarē vērojams, ka kibernetikas pieaug – arvien biežāk uzņēmumi atvēlē budžeta līdzekļus kibernetikas nodrošināšanai, tostarp gan attīstībai, gan pārskatīšanai. Arī Krievijas sāktais karš Ukrainā ir pastiprinājis kibernetikas nozīmīgu uzņēmumu darbību.

Arī Latvijas Interneta asociācija ir pievienojusies Latvijas nacionālās kibernetikas kompetenču kopienai, kuras darbību koordinē Aizsardzības ministrija un kas ir daļa no Eiropas Savienības kibernetikas kompetenču kopienas. Kopiena apvieno ekspertus, kuru pieredze un zināšanas palīdzēs izstrādāt inovatīvus risinājumus kibernetikas ierobežošanai un uzlabos noturību pret uzbrukumiem, veidojot drošāku digitālo vidi.

Fiksētie un mobilie sakari, kabeļoperatori, interneta pakalpojumi

Telekomunikāciju nozarē notiek cīņa par tirgus daļām

Mobilu sakaru operatora "Tele2" vadītājs Valdis Vancovičs

Telekomunikāciju nozare pamatoti tiek uzskatīta par vienu no konkurences piesātinātākajām valstī – notiek cīņa par privātpersonu segmentu, kā arī mainās biznesa klientu segmenta tirgus sadalījums, kur ilgus gadus konkurence bija salīdzinoši neliela.

Vērojama gana liela aktivitāte, attīstot nākamo tehnoloģiju paaudzi – 5G. Piemēram, "Tele2" katru dienu faktiski uzstāda pa vienai jaunai 5G bāzes stacijai. Šobrīd gan faktiski nav redzami reāli strādājoši 5G piemēri biznesa sektorā, taču šis jautājums

ir aktuāls arī citur pasaulē, jo šajās inovācijās jāinvestē gan operatoram, gan klientam. 5G šobrīd aizvien vairāk tiek asociēts ar ātrāku, labāku mobilu internetu, kas vairumā gadījumu var aizstāt fiksēto tīklu.

Lai nodrošinātu 5G veikspēju, nozares regulators, visticamāk, organizēs arī frekvenču spektra izsoles, ja kāds no diapazoniem kļūs pieejams izmantošanai. Lai atbrīvotu frekvenču spektru, operatori apsver arī vecākas paaudzes tehnoloģiju demontāžu, izslēdzot 3G.

Nozares TOP 25 uzņēmumi

N. p. k.	Nosaukums	Darbības joma	2022. gada apgroz. tūkst. EUR	Apgrozījuma izmaiņas, pret 2021. g., %	Rentabilitāte, %	Darbinieku skaits
1	Tet, SIA	Telekomunikācijas	231 436	15%	10 ■	1241
2	Tele2, SIA	Telekomunikācijas	165 803	9%	20 ■	318
3	Latvijas Mobilais Telefons, SIA	Telekomunikācijas	165 368	3%	17 ■	695
4	BITE Latvija, SIA	Telekomunikācijas	149 824	11%	15 ■	845
5	Citrus Solutions, SIA	Telekomunikācijas	57 923	98%	14 ■	333
6	BRILLIANT TELECOM, SIA	Telekomunikācijas	45 313	3 286%	0 ■	1
7	Lexico Telecom LTD, SIA	Telekomunikācijas	35 624	10%	3 ■	5
8	Api Mobile, SIA	Telekomunikācijas	32 225	148%	3 ■	6
9	Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs, Valsts AS	Telekomunikācijas	25 216	14%	22 ■	286
10	Baltcom, SIA	Kabeļtelevīzija	25 209	22%	16 ■	324
11	BELAM-RĪGA, SIA	Telekomunikācijas	23 137	52%	2 ■	199
12	ECO Networks, SIA	Telekomunikācijas	18 468	-8%	1 ■	9
13	BALTICOM, AS	Telekomunikācijas	12 262	10%	30 ■	221
14	BELSS, SIA	Telekomunikācijas	11 963	-38%	8 ■	49
15	RETN Baltic, SIA	Telekomunikācijas	10 277	5%	2 ■	33
16	Ditra Networks, SIA	Telekomunikācijas	8 052	42%	0 ■	77
17	DAN COMMUNICATIONS, SIA	Telekomunikācijas	7 910	56%	5 ■	18
18 ¹	Telia Latvija, SIA	Telekomunikācijas	7 451	-0%	-10 ■	43
19	Webhelp Latvia, SIA	Telekomunikācijas	7 094	-4%	2 ■	242
20	Schaefer, SIA	Interneta pakalpojumi	6 338	11%	16 ■	9
21	INBOKSS, SIA	Telekomunikācijas	5 226	16%	38 ■	45
22	HANSA TELECOM, SIA	Telekomunikācijas	5 212	30%	6 ■	2
23	TeleTower, SIA	Telekomunikācijas	4 897	46%	11 ■	3
24	NCS LV, SIA	Telekomunikācijas	4 872	67%	3 ■	56
25	XOTEL, SIA	Telekomunikācijas	4 314	-38%	-2 ■	8

¹ Izslēgts no UR reģistra.
Avots: Firms.lv, licencēti UR dati

Sakaru līdzekļi un to projektēšana

Viedtālrunu realizācijas kritums novērojams kā globāls 2022. gada fenomens

SIA "LMT Retail & Logistics"
Valdes priekšsēdētājs
Rinalds Kalniņš

Pagājušais gads iesākās, valstī pastāvot ierobežojumiem Covid-19 saslimstības risku mazināšanai, kas nozīmēja ierobežojumus klātienē tirdzniecībā un lielāku e-komercijas nozīmi. Tomēr e-komercijā realizēto iekārtu apjoms samazinājās brīdī, kad tika atcelti Latvijā noteiktie ierobežojumi.

Vienlaikus pērn novērots viedtālrunu realizācijas kritums – ne tikai Latvijā. Viedtālrunu realizācijas kritums novērojams kā globāls 2022. gada fenomens, ko veicināja vairāku faktoru kopums,

tostarp augsta inflācija. Tāpat arī šo fenomenu ietekmēja viedtālrunu kvalitātes un izturības pieaugums un attiecīgi lietošanas perioda paildzināšanās, salīdzinot ar iepriekšējās paaudzes viedtālruniem.

Turpinoties iepriekšējo gadu tendencēm, proti, iekārtām kļūstot arvien kvalitatīvākām un drošākām pret mehāniskajiem bojājumiem un mitrumu, saruka arī pērn remontēto iekārtu skaits uzņēmuma servisa centrā.

Nozares TOP 25 uzņēmumi

N. p. k.	Nosaukums	Darbības joma	2022. gada apgroz. tūkst. EUR	Apgrozījuma izmaiņas, pret 2021. g., %	Rentabilitāte, %	Darbinieku skaits
1	LMT Retail & Logistics, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	121 142	7%	5 ■	359
2	Vestas Latvia, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	42 181		0 ■	1
3	SNG group, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu vairumtirdzniecība	32 847	2%	0 ■	5
4	EVELATUS, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	14 247	-2%	5 ■	117
5	UTC Distribution, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu vairumtirdzniecība	11 246	59%	4 ■	2
6	YEInternational, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	10 339	89%	4 ■	15
7	Huawei Technologies Latvia, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	9 607	-27%	0 ■	3
8	Empower un Leonhard Weiss, PS	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	9 594	1 116%	3 ■	2
9	TELXA, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	8 167	38%	0 ■	127
10	SIS BIZNESA SERVISS, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu vairumtirdzniecība	7 308	-48%	-13 ■	13
11	Quality Jobs, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	4 424	-4%	1 ■	293
12	Premiumstore, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	3 286	5%	5 ■	9
13	IBS Solutions, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	3 030	-35%	-3 ■	5
14	SONAKS PLUSS, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	2 896	8%	-2 ■	5
15	ARIVAS, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	2 687	-14%	68 ■	6
16 ¹	RRB Co, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	2 444	105%	-5 ■	20
17	LMIC, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu vairumtirdzniecība	1 537	-19%	1 ■	4
18	MOBIUS, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	1 185	48%	8 ■	7
19	GD Pro, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu vairumtirdzniecība	1 140	5 330%	3 ■	7
20	Elsana, Ditra un ERR, Pilsabiedrība	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	1 107	13%	0 ■	0
21	TEKA TELEKOM, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	1 012	-15%	13 ■	9
22 ¹	VIVER, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	829	192%	-5 ■	16
23	TOGOTECH, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	674	1 479%	23 ■	2
24	WolfHouse, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	598	105%	2 ■	17
25	Eleva, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	579	-54%	-14 ■	7

¹ Ir nodrošinājumi.

Avots: Firmas.lv, licencēti UR dati

Latvijas biznesa gada pārskats 2023 • TELEKOMUNIKĀCIJAS UN SAKARI
12. izdevums.

Sadarbībā ar **LETA** un informācijas grupu "Latvijas Tālrunis"
nacionālā informācijas aģentūra

Izdevējs **Firmas.lv**

www.firmas.lv

Pērses iela 9/11, Rīga, LV 1011, tālrunis: +371 67 770 757

Informācijai ir izziņas raksturs, un tai nav juridiska spēka.

Grāmatas vai tās daļas pārpublicēšana un visa veida (arī elektroniska) pavairošana aizliegta.

Sadarbības partneri:

